Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
факультет іноземних мов
(назва інституту/факультету)
Кафедра **англійської мови**
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (англійська)
(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))
THEORETICAL ASPECTS OF THE SECOND FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH)
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Французька мова та друга іноземна мова. Переклад з двох іноземних мов»
(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія
(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

факультет іноземних мов
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: д.ф.н., проф.Колесник О.С.
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=468&lang=en
Контактний тел.

E-mail: o.kolesnyk@kubg.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна формує професійні (лінгвістичні) компетентності майбутніх викладачів іноземної мови (англійської) як другої іноземної закладів вищої освіти, а саме, знання історії розвитку сучасної англійської мови та основні принципи теоретичної граматики англійської мови.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів чіткої уяви про особливості граматичних категорій англійської мови, ознайомлення з методами й принципами класифікації частин мови, синтаксичних особливостей словосполучення і речення; ознайомлення студентів з історією розвитку англійської мови, соціальними та політичними змінами у країні і розвитком культури; формування розуміння різних рівнів мови у діахронії. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних питань англійської мови, лексичних та фонетичних особливостей на різних етапах становлення мови.

3. Завдання. Сформувати у студентів:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.
СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації (переклад включно) та методики викладання іноземних мов для вирішення професійних завдань.
СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі філологічних досліджень (переклад включно).
СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

4. Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни здобувач вищої освіти має вивчити до початку курсу такі предмети: Друга іноземна мова (рівень В2); Вступ до мовознавства.

5. Результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного і наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного і ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в

конкретній філологічній галузі (переклад включно), а також в галузі методики викладання іноземних мов.
ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби французької та англійської / німецької / румунської мов та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації та перекладу.
ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці (перекладознавстві включно), а також основні напрями методики навчання.
ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти філології (перекладознавства включно) та методики викладання іноземних мов.
ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань (переклад включно) та питань з викладання іноземних мов, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі філології (переклад включно) та методики викладання іноземних мов для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі філології (переклад включно) та викладання іноземних мов.

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Теоретичні аспекти другої іноземної мови» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :
- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
-тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
-тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,

-освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
-семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
-літні /зимові школи тощо.

7. Опис навчальної дисципліни

7.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни__Теорія та історія основної іноземної мови_____												
Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**			**Кількість годин**						**Вид підсумкового контролю**
			кредитів	**годин**	**змістовних модулів**	**лекції**	**практичні**	**семінарські**	**лабораторні**	**самостійна робота**	**індивідуальні завдання**	
Денна	2	3	3	90	2	18				68	4	іспит
Заочна	2	3	3	90	2	6				84		іспит

7.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1**. Основні теоретичні засади мовних рівнів. Різновиди лінгвістичних учень. Основні складники граматики: морфологія та синтаксис. Фонетика, лексикологія та стилістика: основні поняття.											
Тема 1. Language levels is English. The lexical and grammatical in language. Branches of linguistics and linguistic schools.		2				4		2				8
Тема 2. Phonological level and its notions		2				4		2				9
Тема 3. Morphological level and its notions		2				4						9
Тема 4. Lexical level and its notions		2				4						9
Тема 5. Stylistics and phraseology		2				4						9
Разом за ЗМ1		10				40						44
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2.** Синтаксис та одиниці синтаксису; типи словосполучень в англійській мові; типи речень за структурною класифікацією та метою висловлювання; Періодизація англійської мови											

Тема 1. Syntactical level of English and its notions		2				7					10
Тема 2. Classification of phrases and sentences		2				7					10
Тема 3. Classification of Languages. English as an Indo-European Language.		2			2	7					10
Тема 4. Periodization of the English Language.		2			2	7		2			10
Разом за ЗМ 2		8			4	28		6			40
Усього годин		18			4	68		6			84

7.2.1. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Етимологічний аналіз тексту сучасної англійської мови (проза/поезія)
2	Фонетичний аналіз англомовного тексту
3	Морфологічний аналіз сучасних англомовних текстів
4	Стилістична характеристика сучасних англомовних текстів

7.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми	год	год
1	Noun and its grammatical features	4	7
2	Adjective and its grammatical features	4	7
3	Pronouns and its grammatical features in English	4	7
4	Numeral and its grammatical features	5	7
5	Verb and its grammatical features	5	7
6	The active and the passive voice in English	5	7
7	The non-finite forms in English	5	7
8	Functional Parts of Speech in Diachrony	5	7
9	Article and its Development in the English Language	5	7
10	Synthetic Forms of the English Language: Origin and Development	5	7
11	Evolution of Gerund in the English Language	5	7
12	Grimm's Law and Verner's Law	5	7
	всього	68 год стац	84 год заоч

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

Форми та методи навчання

Основними формами та методами навчання є:
- словесні методи (лекція, бесіда, дискусія, семінар);
- наочні методи; практичні методи (тести, презентація);
- пояснювально-ілюстративний метод (розповідь викладача);
- репродуктивний метод (конспект);
- метод проблемного викладу (обговорення проблемних питань);
- самостійна робота студента;
- частково-пошуковий метод (написання реферату, укладання термінологічного словника);
- дослідницький метод (виконання проєкту)

8. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, реферат, опитування) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:
- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання видів роботи студентів:

- лекційна тема (3 бали: критичний огляд навчального відео – 1,5 бала; тест з множинними варіантами відповіді – 1,5 бала)

Criteria to assess video surveys:

The information shared in the video is reflected in the survey – 0,5 point
The appropriate language level – 0,5 point
Critical comments on the material – 0,5 point

Criteria to assess a multiple choice test (10 questions in a test):

1 correct answer = 0,15 point

- додаткове завдання (ессе, презентація, реферат за вибором студента) (5 балів)

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Essay, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 1 point
- the presentation is logically organized – 1 point
- the appropriate language level – 1 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text –1 point
- the list of resources is given – 1 point

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3 :

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання № 4 мають практичний характер (синтаксичний аналіз речення і словосполучення)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

<table>
<tr><td colspan="9">Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</td><td>Кількість балів (екзамен)</td><td>Сумарна к-ть балів</td></tr>
<tr><td colspan="5">Змістовий модуль 1</td><td colspan="4">Змістовий модуль3</td><td rowspan="3">Письмовий іспит
40</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Т1</td><td>Т2</td><td>Т3</td><td>Т4</td><td>Т5</td><td>Т6</td><td>Т7</td><td>Т8</td><td>Т9</td></tr>
<tr><td>6</td><td>6</td><td>6</td><td>6</td><td>6</td><td>8</td><td>8</td><td>8</td><td>6</td></tr>
</table>

9. Рекомендована література

9.1. Базова (основна)

1. A.T. Iriskulov (2006). Theoretical Grammar of English. Tashkent, 64 p.
2. R. Huddleston, G. Pullum. (2012). The Cambridge Grammar of the English Language. N.Y.
3. M. Lee, B. Daniels.(2014). Longman. Target English Grammar. Hong Kong
4. Chierchia, G. (2013). *Logic in Grammar: Polarity, Free Choice, and Intervention*. Oxford: Oxford University Press..
5. Adger, D. (2019). *Language Unlimited: The Science Behind Our Most Creative Power*. Oxford: Oxford University Press.
6. Корунець І. В. (2004). Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. Посібник. 3.вид., випр. й доп. Вінниця : Нова Книга, 460 с.
7. Морозова О.І. (2010). Теоретична граматика сучасної англійської мови. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 60 с.
8. Мороховська Е.Я. (2013). Основи граматики англійської мови: Теорія і практика. К.: Вища школа, 383 с.
9. Ніконова В. Г. (2018). Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови : навчальний посібник / В. Г. Ніконова. Вінниця : Нова Книга, 360 с.
10. Baugh, Albert, Thomas Cable (2005). A History of the English Language (5th edition). London: Routledge.
11. Hogg R.M. (1992). The Cambridge History of the English Language. / Richard M. Hogg, Norman Francis Blake, Roger Lass, R. W. Burchfield. Volume 2.Cambridge University Press, Language Arts & Disciplines - 734 pages
12. Hogg R.M. (1992). The Cambridge History of the English Language. / Richard M. Hogg, Norman Francis Blake, Roger Lass, R. W. Burchfield. Volume 3. Cambridge University Press, Language Arts & Disciplines, 796 pages
13. N. Yesypenko, O. Soloviova (2020). Semantic Peculiarities of Feminine Derivatives in the Old English Language // Editor-in-chief: Dr. Xénia Vámos, SCIENCE AND EDUCATION A NEW DIMENSION: Philology, VIII(68), Issue 226, 2020 Apr., 65-68 p
14. Колесник, Олександр Сергійович (2021) *Systemic Universalia in Language, Myth and Culture: Methodological Remarks on Integrated Interpretations* Res humanitariae. pp. 164-178. ISSN 1822-7708

9.2. Допоміжна

1. Адамовська Л. М. (2000). Collected English Grammar Exercises Syntax: збірник граматичних вправ : Навчальна книга - Богдан, 72 с.
2. Баранова С. В. (2011). Практикум з порівняльної граматики англійської та української мов : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 132 с.

3. Буніятова І. Р. (2001). Сучасний стан синтаксичної теорії речення та його витоки. *Вісник КНЛУ.* Сер. Філологія.Т. 4. - №1. С. 74-84.
4. Колесник, Олександр Сергійович and Мізін, Костянтин Іванович (2023) *«Denglisch» as a Product of Globalized «Hybridization» of German* Studia Philologica, 20 (1). pp. 33-47. ISSN 2412-2491
5. Котнюк Л.Г., Войналович Л.П., Коротун Н.Г. (2012). Граматика англійської мови: Синтаксис: Методичний посібник з практичної граматики англійської мови для студентів Навчально-наукового інституту іноземної філології. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 141 с
6. Павлов В. В. (2007). Основи синтаксису англійської мови. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 92 с.
7. Селіванова О. (2006). Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопеді. Полтава : Довкілля-К, 716 с.
7.Alexeyeva I. (2007). Theoretical English Grammar Course. Vinnytsya: Nova Knyha, 327 P.
8.Єсипенко Н.Г. (2015). Довідник з граматики англійської мови (Guidebook to English Grammar) / Укл.: Єсипенко Н.Г., Львова Н.Л., Лопатюк Н.І. Чернівці : Родовід, 184 с. (з грифом Друкується з ухвалою вченої ради ЧНУ)
9.Єсипенко Н.Г. (2017). Прагмалінгвістика як напрям сучасного мовознавства. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філ-я.* –Чернівці : Родовід, Вип. 784. С. 41 – 51.
10. Nadiya YESYPENKO, Olga SOLOVIOVA (2020) Noun-forming suffixes in Old English: the semantic aspect. *In esse: English Studies in Albania Journal of the Albanian Society for the Study of English (ASSE).* Vol 11. Number 1. 40-66 pp.

10. Інформаційні ресурси

1. History of the English Language (University of Toronto): http://homes.chass.utoronto.ca/~cpercy/hell/
2. Nennius Historia Brittonum. // Six Old English Chronicles. ed. J. A. Giles. – London: Henry G. Bohn, 1848. - www.fordham.edu
3. English History and Its Language Development (English Word Information): http://wordinfo.info/unit/4218?letter=E&spage=4
4. Etymological Dictionary online: https://www.etymonline.com/
5. English History: http://film.britishcouncil.org/history-of-the-english-language
6. Words In English (Rice University): http://www.ruf.rice.edu/~kemmer/Words04/
7. Alduais A. Sentence Analysis from the Point of View of Traditional, Structural and Transformational Grammars. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/259763518_Sentence_Analysis_from_the_Point_of_View_of_Traditional_Structural_and_Transformational_Grammars
8. Chomsky N. Aspects of the Theory of Syntax. Режим доступу:https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/616323.pdf
9. Grammar Theory and Exercises. Режим доступу: https://www.mindmeister.com/431108373/english-grammar-theory-and-exercises?fullscreen=1
10. Iriskulov A.T. Theoretical Grammar of English. Режим доступу: http://www.bpa.ge/book/book90.pdf